

ZIEMIA MICHAŁOWSKA

MIEJSKI MIESIĘCZNIK SPOŁECZNO-KULTURALNY

ISSN 1425-7718

BRODNICA, kwiecień 2015, nr 3 (303)

Cena 0 zł

Fot. Paweł Stanny

Młodzież gimnazjalna już po egzaminach. Sądząc po humorze uczniów z Gimnazjum nr 1 przy ul. Wiejskiej, nie były one trudne. Teraz na swoją kolej czekają maturzyści. Wszystkim życzymy „złamania pióra”.

Prezydenckie wybory 2015

I tura wyborów prezydenckich odbędzie się 10 maja, zaś ewentualna druga dwa tygodnie później – 24 maja br. Lokale wyborcze będą czynne w godzinach od 7.00 do 21.00. **Obwody do głosowania w Brodnicy – strona 11.**

Monety starożytnego Rzymu na wystawie

Czytaj str. 8

Inwestycje

Niedługo treningi na nowym boisku

Dobiegają końca prace modernizacyjne dolnej płyty stadionu. Po gruntownym remoncie będzie ona spełniać rolę boiska treningowego.

- Taki był zamysł naszej inwestycji od samego początku – mówi burmistrz **Jarosław Radacz**. - Z uwagi na ukształtowanie terenu brak jest możliwości jego powiększenia. Bardzo się cieszę, że po od-

nowie boisko służyć nie tylko będzie młodym i sportowcom z naszego miasta.

Wartość inwestycji wynosi ponad 1.840 tys. zł. Dofinansowanie, które udało się pozyskać to 922.900 zł. Zadanie realizuje firma SALTEX Europa Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu, która jako termin zakończenia prac inwestycyjnych ma zapisany w umowie koniec maja

br. W ramach projektu zaplanowano utworzenie boiska treningowego o wymiarach 49,16 x 94,16 metrów o polu do gry 45 x 90 metrów. Za liniami bramkowymi zaprojektowano dwa piłkochwyty o wysokości 8 metrów. Wyposażenie boiska będą stanowiły dwie bramki o wymiarach 7,33 x 2,44 metrów. Murawa boiska zostanie pokryta syntetyczną trawą.

(rwi)

Fot. Paweł Stanny

Młodzież

Zasiądą w ławach poselskich

Uczennice Gimnazjum nr 1 w Brodnicy zasiądą 1 czerwca w sejmowych ławach podczas XXI sesji Sejmu Dzieci i Młodzieży.

Wiktorija Lubczyńska i Nadia Godlewska oraz Klaudia Choszczewska i Katarzyna Szóstakowska, uczennice Gimnazjum nr 1, będą reprezentowały Brodnicę podczas XXI sesji Sejmu Dzieci i Młodzieży. Celem projektu edukacyjnego, a tym samym rekrutacji do Sejmu Dzieci i Młodzieży, było zaangażowanie uczniów i uczennic w działania na rzecz swojej szkoły i najbliższego otoczenia. Wiktorija i Nadia zajęły się tematem parku Jana Pawła II. Przeprowadziły ankietę w której pytały m.in. czy nasz park spełnia twoje oczekiwania, co można w nim udoskonalić? Klaudia i Kasia na brodnickim rynku przeprowadziły sondę, w której pytały: Jak można zmienić park przy BDK?

- Po zakończeniu sondy poszliśmy do Urzędu Miejskiego, w celu przedstawienia wyników badań - informują Wiktorija

Fot. Nadesztana

Podczas akcji w Parku Jana Pawła II

Lubczyńska i Nadia Godlewska. - Działania zostały spisane w formie relacji, która dostępna była na stronie SDiM. Dziewczętom udało się za to uzyskać mandat poselski. Do 31 maja muszą zrealizować kolejny warunek udziału w projekcie, czyli wprowadzenia zaplanowanych zmian. Po konsultacji z władzami miasta, ustalono że zajmą się malowaniem ławek na placu zabaw w Parku Jana Pawła II.

Zespoły zakwalifikowane do udziału w sesji 31 maja wezmą udział w warsztatach dla posłów

i posłanek w Warszawie. Przed posiedzeniem Sejmu 1 czerwca odbędzie się spotkanie komisji sejmowej, która w trakcie obrad opracowuje projekt uchwały sejmowej dotyczący tematu bieżącej edycji: „Miejsca młodych - jakiej przestrzeni publicznej potrzebuje młodzież”. Nad projektem uchwały będą głosować wszyscy posłowie i posłanki Sejmu Dzieci i Młodzieży na posiedzeniu w sali plenarnej Sejmu.

(rwi)

9 kwietnia w Brodnickim Domu Kultury odbyła się finałowa gala wyborów Miss Ziemi Michałowskiej. O tytuł najpiękniejszej rywalizowało 16 kandydatek. Ostatecznie korona najpiękniejszej przypadła Mai Szulc.

Panny prezentowały się w kilku kreacjach dopasowanych do tematu imprezy, którym w tym roku była noc. Jury zdecydowało, że najważniejszy tytuł konkursu, czyli Miss Ziemi Michałowskiej 2015 otrzyma Maja Szulc. Maja zdobyła również zieloną kartę uprawniającą do startu w finale Miss Ziemi Chełmińsko-Dobrzyńskiej. Pierwszą wicemiss została Magdalena Lisińska, a tytuł drugiej wicemiss odebrała Oliwia Pawłowska. Oglądająca widowisko publiczność

MISS ZIEMI MICHAŁOWSKIEJ 2015

Korona z tematem nocy

na swoją miss wskazała Paulinę Zawacką. Miss foto została Oliwia Pawłowska, która też okazała się miss tygodnika CBR oraz miss internautów portalu ebrodnica.pl.

Z kolei widzowie TV Brodnica.pl za swoją miss uznali Oliwię Karczewską. Miss czytelników „Gazety Pomorskiej” w plebiscyście zorganizowanym przez Polska Press Group została Karolina Borkowicz. Na miss tygodnika „Nowości Brodnica” wybrano w tym roku Paulinę Zawacką.

O oprawę artystyczną wyborów zadbał instruktorzy Brodnickiego Domu Kultury. Reżyserem całego przedsięwzięcia była Aneta Gieźna-Bartnicka - instruktor pracowni teatralnej BDK.

Tekst i fot. Paweł Stanny

Nagrody

Docenili naszych muzyków

Brodnicka grupa rockowa Rozes odniosła kolejny sukces. 29 marca zespół brał udział w prestiżowym konkursie KATAR w toruńskiej Od Nowie, skąd wrócił z nagrodą główną oraz dwiema dodatkowymi.

O laury ubiegało się ponad 50 grup muzycznych z naszego województwa. Zespoły oceniano bardzo profesjonalnie i wymagające jury, w którego skład wchodził m.in. Zbigniew Krzywański - gitarzysta Republiki oraz Jacek Bryndał, członek Kobranocki i lider formacji Atrakcyjny Kazimierz. Rozes otrzymał Grand Prix konkursu. Nagrody specjalne przyznane brodniczonom to reportaże w programie Muzyczny Kram oraz sesja nagraniowa w profesjonalnym studio. Zespół ruszył tymczasem w trasę koncertową, która 20 kwietnia objęła toruński Lizard King. 1 maja grupę usłyszymy w Brodnicy na Zakolu Drwęcy, a 16 maja muzycy wystąpią w iławskim Pubie No Name.

Rozes to brodnicki zespół grający szeroko pojętego rocka. Początek istnienia kapeli w składzie: Bartek Graczyk (wokal/gitara), Piotr Fisher (gitara), Bartek Lewandowski (bas) oraz Grzegorz Pawlak (perkusja) muzycy określają na kwiecień 2011 roku. Zespół występował wcześniej w innym składzie pod innymi nazwami m.in. Róże oraz Róże dla Kassandry.

(sta)

Fot. Katarzyna Kożlikowska

Sesja Rady Miejskiej

VI sesja Rady Miejskiej w Brodnicy odbędzie się 5 maja o godz. 13.00 w sali 202 Urzędu Miejskiego.

Porządek obrad przewiduje: sprawozdanie z pracy burmistrza za okres od 16 marca do 15 kwietnia, informację o przetargach, ocenę pomocy społecznej za rok, sprawozdanie z realizacji Programu Współpracy Gminy Miasta Brodnicy z Organizacjami Pozarządowymi w 2014 roku.

Na sesji planowane jest podjęcie uchwał w sprawach: przeznaczenia do zbycia nieruchomości gruntowej, przeznaczenia do zbycia nieruchomości zabudowanej oraz zastosowania bonifikaty od ceny sprzedaży, ogłoszenie tekstu jednolitego uchwały w sprawie zasad sprzedaży lokali mieszkalnych w domach wielokalkulowych na rzecz najemców.

(s)

W Zespole Szkół Zawodowych odbył się etap rejonowy Ogólnopolskich Mistrzostw Pierwszej Pomocy PCK. Zwycięzili gospodarze.

Na starcie stanęły cztery drużyny reprezentujące szkoły ponadgimnazjalne z powiatu brodnickiego. Najpierw odbyła się część testowa, a następnie praktyczna, m.in. resuscytacja krążeniowo-oddechowa (RKO), udzielanie pomocy poszkodowanym w pozorowanym wypadku samochodowym. Komisja Zawodów po podsumowaniu wyników ustaliła następującą klasyfikację: drużyna Zespołu Szkół Zawodowych w Brodnicy z liczbą 39 pkt. za-

Konkurs PCK

Pierwsza pomoc w terenie

jęła pierwsze miejsce. Drugie miejsce przypadło drużynie Zespołu Szkół w Jabłonowie Pomorskim z liczbą punktów 34,5, trzecie drużynie I Liceum Ogólnokształcącego w Brodnicy 33,5 pkt., czwarte III Liceum Ogólnokształcącemu w Brodnicy 32,5 pkt.

Burmistrz Brodnicy wręczył wszystkim drużynom puchary, dyplomy oraz nagrody. Oddział Rejonowy PCK podjął się organizacji zawodów w ramach realizacji zadania publicznej

go Miasta Brodnicy z zakresu ochrony zdrowia, przekazanego w formie konkursu ofert. Środki na pokrycie zadania pochodzą w całości z Urzędu Miejskiego w Brodnicy oraz z wkładu własnego realizatora. Impreza organizowana corocznie przez PCK ma na celu wzmocnienie procesu edukacji młodzieży poprzez podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności w zakresie udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.

(rwi)

Choć od 2 kwietnia 2005 roku, kiedy zmarł Jan Paweł II, minęło już 10 lat, Jego postać jest wciąż żywa. Fakt ten potęguje jeszcze inne kwietniowe wydarzenie – dzień 27 kwietnia 2014 roku, kiedy polski papież został ogłoszony świętym. W parafii Jezusa Miłosiernego uczczono pamięć Jana Pawła II szczególnie.

Proboszcz parafii Jezusa Miłosiernego oraz burmistrz miasta Brodnicy byli organizatorami wyjątkowego koncertu muzyki poważnej, który nawiązywał do wymienionych rocznic i upamiętnił osobę Jana Pawła II. W murach kościoła wystąpiła orkiestra symfonicznych bydgoskich oraz chór akademicki UMK w Toruniu. Zgromadzonej w kościele publiczności oraz specjalnie zaproszonym gościom artyści zaprezentowali utwory Cesara Francka oraz mszę koronacyjną C-dur Wolfganga Amadeusza Mozarta.

Po koncercie, proboszcz ks. Wiesław Pacak podzielił się z wiernymi osobistymi wspomnieniami związanymi z osobą Jana Pawła II. Opowiedział m.in. o swoich pielgrzymkach do Watykanu, rozmowach z polskim papieżem oraz odstonił kulisy pobłogosławienia przez Jana Pawła II obrazu Jezusa Miłosiernego, który dziś znajduje się w ołtarzu głównym kościoła.

Tekst i fot. Paweł Stanny

Jan Paweł II Muzyką przypomnieli o Wielkim Polaku

Ziemia Michałowska
Miesięcznik Społeczno-Kulturalny
Wydawca: Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Brodnicy

Red. naczelny:
Paweł Stanny
Współpracują: Jerzy Wulfański, Marian Bizan, Janusz Brodziński, Maria Oryszczak.

Adres redakcji: ul. Zamkowa 1, 87-300 Brodnica tel. 56 49-822-47

Adres internetowy: ziemiamichalowska.wp.pl

Skład: Wydawnictwo Kujawy – www.kujawy.media.pl

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania nadsyłanych materiałów

MAJOWE ŚWIĘTOWANIE

30.04.2015r.

Godz. 17.30 – Duży Rynek

ROZPOCZĘCIE VI NOCNEJ MAJÓWKI PATRIOTYCZNEJ

Zadanie dofinansowane ze środków Gminy Miasta Brodnicy
(Org.: Stowarzyszenie „Na Wiejskiej przy Gimnazjum nr 1
w Brodnicy”)

1.05.2015r.

OTWARCIE SEZONU TURYSTYCZNEGO 2015

Godz. 6.00 - Zakole Drwęcy

Zawody Wędkarskie o Puchar Burmistrza Brodnicy

Godz. 9.00 - hala OSiR

Turniej Tenisa Stołowego o Puchar Burmistrza Brodnicy

Godz. 9.00 - zbiórka przed Pałacem Anny Wazówny

Rozpoczęcie rajdu pieszego „Szlakiem miejsc pamięci”
trasą Brodnica-Bachotek-Brodnica.

Zakończenie rajdu na Zakolu Drwęcy.
(org.: Brodnickie Stowarzyszenie Kultury)

Godz. 15.00 - Zakole Drwęcy

OFICJALNE OTWARCIE SEZONU - KONCERT
ZESPOŁÓW: „DWORCOWA 56”, „DO DNA”, „ROZES”,
GRY I ZABAWY DLA DZIECI I DOROSŁYCH, OTWARCIE
SEZONU MOTOCYKLOWEGO 2015 - WYSTAWA STARYCH
MOTOCYKLI, WRĘCZENIE NAGRÓD ZWYCIĘZCOM
ZAWODÓW, POCZĘSTUNEK GROCHÓWKĄ

Zapoczątkowanie kampanii

społeczno-edukacyjnej „**Żyj z pompą**” na rzecz
osób z mózgowym porażeniem dziecięcym

**BURMISTRZ BRODNICY
ZAPRASZA**

2.05.2015r.

Godz. 9.30 – kościół farny

Uroczysta msza św. w intencji Ojczyzny z okazji
Święta Konstytucji 3 Maja z udziałem Kompanii
Honorowej 4. Brodnickiego Pułku Chemicznego, pocztów
sztabularowych, delegacji oraz Miejskiej Orkiestry Dętej
(o godz. 9.00 pod Pomnikiem Wdzięczności władze miasta
i powiatu złożą kwiaty)

Godz. 11.00 – Duży Rynek

Uroczystość patriotyczna z okazji Dnia Flagi RP
oraz Święta Konstytucji 3 Maja z udziałem żołnierzy,
pocztów sztabularowych, delegacji, harcerzy Hufca ZHP
Brodnica oraz Miejskiej Orkiestry Dętej.

W programie: powitanie, rys historyczny, wciągnięcie flagi
państwowej na maszt, Apel Pamięci zakończony salwą
honorową.

Godz. 18.00 – kościół Matki Bożej Fatimskiej

Koncert pieśni i muzyki patriotycznej
(Org.: Parafia pw. Matki Bożej Fatimskiej)

3.05.2015r.

Godz. 16.00 – Duży Rynek

Koncert z okazji Święta Konstytucji 3 Maja.

Występy laureatów Konkursu Pieśni i Piosenki
Patriotycznej oraz koncert słowno-muzyczny
„Święta miłości kochanej Ojczyzny”
w wykonaniu artystów Agencji Artystycznej RoMa.

(W razie niepogody koncert odbędzie się w Brodnickim
Domu Kultury)

Organizatorzy:

Burmistrz Brodnicy, Starosta Brodnicki, Dowódca
4. Brodnickiego Pułku Chemicznego, Brodnicki Dom
Kultury, Ośrodek Sportu i Rekreacji, Hufiec ZHP Brodnica,
Brodnickie Stowarzyszenie Motocyklistów „Brobikers”

Spotkanie w Pałacu Anny Wazówny

Ludzie

Mieszkańcy pytają, burmistrz odpowiada

20 kwietnia, spotkaniem w Pałacu Anny Wazówny, rozpoczęły się zebrania z udziałem burmistrza miasta i mieszkańców. Pierwsi z Jarosławem Radaczem spotkali się mieszkańcy dzielnicy Stare Miasto oraz Gdynia. W dalszej kolejności przyszła pora na Grunwald, Karbowo, Morskie Oko i Michałowo. Na 28 kwietnia zaplanowano jeszcze zebranie z udziałem mieszkańców ulic: Wyspiańskiego, Matejki, Nowej Kolonii, Mieszka (godz. 18.00, budynek ZS nr 1) oraz 29 kwietnia dla mieszkańców Ustronia i Grażyny (godz. 18.00, budynek SP nr 4). (sta)

Karta Dużej Rodziny

MULTI na początek

W wyniku naboru ofert składanych od podmiotów gospodarczych, jednostek organizacyjnych urzędu miejskiego i innych usługodawców do Programu Karta Dużej Rodziny prowadzonego od lipca 2014 roku przez burmistrza Brodnicy, 31 marca br. pierwszym z brodnickich przedsiębiorców, który honoruje osoby posiadające Ogólnopolską Kartę Dużej Rodziny została firma MULTI Sp. j. działająca przy ul. Strzeleckiej 6. Firma swoim klientom oferuje 10 proc. ulgę przy zakupie towarów i wszystkich oferowanych usług.

Na podpisanie kolejnych porozumień z Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej, za pośrednictwem Wojewody Kujawsko-Pomorskiego, oczekują następni chętni:

1. Ośrodek Sportu i Rekreacji w Brodnicy z 50 proc. ulgą na: - zajęcia indywidualne na boisku głównym - zajęcia indywidualne i dla instytucji w siłowni bez względu na ilość wejść - ulga na korzystanie z kregielni - ulga na korzystanie z kortu tenisowego.

31 marca br. podczas V sesji Rady Miejskiej w Brodnicy, radni przyjęli uchwałę w sprawie zaakceptowania powyższych ulg.

2. Brodnicki Dom Kultury z 50 proc. ulgą na zajęcia w następujących sekcjach: - pracownia wokalna - Młodzieżowy Teatr „CBR 60” - Teatrzyk Dziecięcy „Nie z tej beczki” - Zespół Tańca Nowoczesnego „Uniq” i „Uniq Junior” - Szkółka Tańca Nowoczesnego „Uniq” - Zumba Kids - Brodnicka Grupa Taneczna „Good Lock” - Smykodance dla dzieci w wieku przedszkolnym - koło recytatorskie „Sztuka Mowy” - pracownie plastyczne.

3. Firma turystyczno-handlowa Biuro Usług Turystycznych Sunny-Travel oraz Hotel i Restauracja STORK z 20 proc. ulgą na usługi hotelowe i gastronomiczne, 15 proc. upustem na organizację przyjęć, urodzin i imprez rodzinnych, 15 proc. ulgą na organizację kolonii, kulgów, rajdów, spływów oraz wycieczek szkolnych, klasowych i rodzinnych, z 15 proc. ulgą na zakup sprzęt muzycznego (flety, cymbałki, gitary).

4. Przedszkole „Wesołe Skrzaty” - oferując ulgę 7 proc. w opłacie podstawowej.

5. Salon Fryzjerski „Peretka” Katarzyny Cieciorńskiej, ul. Mały Rynek 2 proponując ulgę 10 proc. na strzyżenie, modelowanie, koloryzację, ondulację, styling, upięcia i odbudowę włosów.

6. Firma Rzemieślniczo-Usługowo-Handlowa „CERAKO” Jan Kowalski wysokości 10 proc. na artykuły AGD, szkło oraz porcelanę.

Fot. Archiwum UM

Od trzech lat na terenie osiedla przy ul. Sikorskiego 62 działa Klub Aktywności Lokalnej prowadzony przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodnicy. Klub prowadzony jest metodą Organizowania Społeczności Lokalnej wypracowanej przez Stowarzyszenie Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL w Warszawie.

- W klubie zatrudnieni są Organizatorzy Społeczności Lokalnej, którzy pracują z całymi grupami i społecznościami, szczególnie tymi marginalizowanymi - tłumaczy Inga Tylicka - Grzywacz, pracownik MOPS. - Pomagają oni wykluczonym grupom przejść od perspektywy klienta do perspektywy partnera, przemienić się z odbiorców pomocy w grupy, które wspólnymi siłami są w stanie same rozwiązywać problemy, pomagają społecznościami się zorganizować i zaktywizować. Będą wspierać ją aż do momentu, gdy będzie na tyle silna, by sama zaczęła rozwiązywać swoje problemy.

Po wspólnych latach pracy mieszkańcy chętnie działają na rzecz osiedla oraz społeczności lokalnej, w działania włącza się blisko połowa mieszkańców osiedla. Samodzielnie organizują akcje i przedsięwzięcia, pracują jako wolontariusze. Grupa mieszkańców systematycznie organizuje akcje sprzątania terenu leśnego przyległego do osiedla, gdzie „turyści”, a także

Społeczeństwo

Aktywni na Kałasce

Fot. Nadesłane

W świetlicy klubowej przybywa zainteresowanych

mieszkańcy miasta pozostawiają odpady. W klubie odbywają się spotkania mieszkańców, które sprzyjają powstawaniu i wdrażaniu nowych pomysłów. Ostatnią inicjatywą było powołanie Stowarzyszenia Społecznego „Aktywna Kałaska” działającego na rzecz promocji oraz rozwoju osiedla. Członkowie stowarzyszenia, które obecnie przechodzi procedurę rejestracji w KRS już podejmują działania: zorganizowali spotkanie dyskusyjne z okazji Dnia Kobiet, z inicjatywą członków stowarzyszenia oraz uczestników klubu zorganizowano imprezę rekreacyjną z okazji pierwszego dnia wiosny, w której udział wzięło ok. 70 osób.

- Kolejną inicjatywą społeczną jest udział w Ogólnopolskim

konkursie Plac zabaw od Nivea. Przygotowaliśmy, przy wsparciu Urzędu Miasta, niezbędną dokumentację oraz samodzielnie uporządkowaliśmy teren, gdzie wyznaczono miejsce pod budowę placu zabaw - mówi Inga Tylicka.

Inicjatywa mieszkańców i wsparcie władz to jednak nie wszystko. Mieszkańcy zwracają się z prośbą do osób, które korzystają z Internetu i posiadają aktywny adres mail do udziału w głosowaniu. Codziennie można oddać jeden głos. Lokalizacja placu zabaw w terenie leśnym pozwoli na stworzenie miejsca do aktywnego wypoczynku zarówno dla mieszkańców osiedla, którzy nie dysponują żadnym

placem zabaw dla dzieci (do najbliższego miejsca „z bujaczką” mają 3 km) oraz dla mieszkańców Brodnicy i okolic.

Mieszkańcy osiedla nie zgadzają się z komentarzami jakie na ich temat pojawiły się ostatnio na forach internetowych. Chcą walczyć z krzywdzącą opinią, dlatego podejmują inicjatywę, które mają zmienić wizerunek osiedla, jaki panuje w opinii części społeczności miasta. Obecnie wdrażane są działania mające na celu zagospodarowanie terenu osiedla oraz poprawę jego estetyki. Inicjatorami oraz wykonawcami prac są mieszkańcy.

(rwi)

Remont kortów tenisowych

Trwa remont kortów tenisowych znajdujących się na terenie OSiR. Do końca kwietnia mają potrwać prace mające na celu odświeżenie obiektów.

Trwa remont kortów tenisowych znajdujących się na terenie OSiR w Brodnicy. Kwota w wysokości 51.500 zł pochodząca ze środków własnych Urzędu Miejskiego w Brodnicy obejmuje:

Kort tenisowy I (patrząc od Szkoły Podstawowej, pomiędzy jednostką wojskową, a halą OSiR): - renowacja nawierzchni kortu z mączki ceglanej - wymiana elektronicznych systemów zapłonowych lamp oświetleniowych - wymiana żarówek.

Kort tenisowy II, III (pomiedzy halą OSiR i główną płytą boiska): - renowacja słupów

oświetleniowych - pomiary elektryczne - wymiana elektronicznych systemów zapłonowych lamp oświetleniowych - wykonanie systemu nawadniającego - wykonanie ogrodzenia z siatki powlekaonej - montaż wiatrochronu - renowacja nawierzchni kortu z mączki ceglanej.

Kort IV, V (od strony ul. Królowej Jadwigi w pobliżu budynku BKS Sparta): - montaż wiatrochronu - montaż siatki syntetycznej na ogrodzeniu. Całe zadanie w wyniku konkursu ofert wygrała firma REJBUD s.c. Termin realizacji: koniec kwietnia br.

(rwi)

Fot. Paweł Stanny

Zdrowie

Dodatkowe badania piersi

Wzrasta świadomość zdrowotna mieszkanki miasta. Zarejestrowano rekordową liczbę zgłoszeń na badania.

23 kwietnia przy Pałacu Anny Wazówny w Brodnicy prowadzone były bezpłatne badania mammograficzne. Zarejestrowano rekordową liczbę zgłoszeń na badania i w związku z tym będą one prowadzone w dodatkowym terminie - 29 kwietnia br. W tym dniu mammobus stanie przy Pałacu Anny Wazówny w godz. od 9.00 do 16.00.

Organizatorem badań jest firma LUX MED Diagnostyka, która realizuje program badań przesiewowych dla pań w ramach Populacyjnego Programu Wczesnego Wykrywania Raka Piersi. Bezpłatne badania skierowane są do kobiet w następujących grupach wiekowych: 50 - 69 lat i 40 - 49 oraz 70 - 75 lat.

Po raz pierwszy w tym roku firma obejmuje bezpłatną mammografią panie w wieku 40-49 oraz 70-75 lat. Wymagane jest jednak skierowanie lekarskie od lekarza dowolnej specjalizacji. Jednocześnie realizowany jest Populacyjny Program Wczesnego Wykrywania Raka Piersi dla Pań w wieku 50-69 lat. Tu nie jest wymagane skierowanie lekarskie. Na badania wymagana jest wcześniejsza rejestracja pod nr. tel. 58 666-24-44. Call Center czynne jest 7 dni w tygodniu.

(rwi)

Wskazano teren przy ul. Sikorskiego 62

Zagłosuj na „Podwórko NIVEA”

Urząd Miejski w Brodnicy przystąpił do konkursu pod nazwą „Podwórko NIVEA”, w którym można wygrać Rodzinne Miejsca Zabaw. Rodzice i dzieci będą mogli wspólnie spędzać czas w aktywny sposób. W Brodnicy wskazany został teren przy ul.

Sikorskiego 62 na tzw. „Kałasce”.

Codziennie od 3 kwietnia do 31 maja, każdy będzie miał możliwość oddania jednego głosu poprzez stronę internetową: www.nivea.pl/podwórko. Aby wziąć udział w głosowaniu, wystarczy posiadać

aktywny adres e-mail. Każdego dnia możesz oddać jeden głos na wybraną przez siebie lokalizację!

Zagłosuj i zachęć innych do głosowania! Od Ciebie zależy, czy plac zabaw powstanie w Brodnicy.

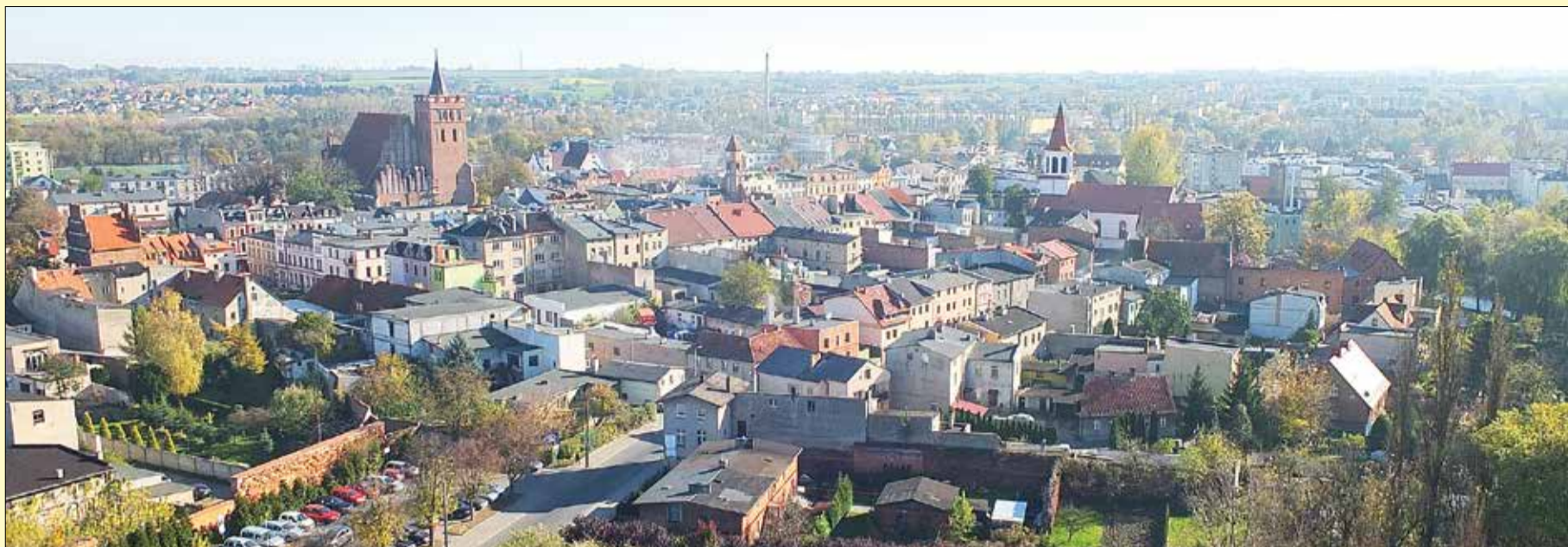
(rwi)

Głosuj, aby Podwórko NIVEA
POWSTAŁO W TWOJEJ OKOLICY!

www.nivea.pl/podwórko

PODWÓRKO NIVEA

25 lat samorządu w Brodnicy

Pierwsza Rada Miejska Brodnicy wybrana w demokratycznej Polsce 1990-1994

Burmistrzowie Brodnicy w latach 1990 – 2015

EDWARD SEMENIUK
burmistrz od 6 czerwca do
7 listopada 1990 roku

LEON KRYSIŃSKI
ostatni naczelnik miasta
w latach 1986-1990. Bur-
mistrz w latach 1998-2002

WACŁAW DERLICKI
burmistrz w latach 1990-
1994, 1994-1998, 2002-2006,
2006-2010

BARBARA BOK-MAJZEL
I Kadencja (1990-1994)

PIOTR JANKIEWICZ
II Kadencja (1994-1998)

IWONA SARNOWSKA
III Kadencja (1998-2002)

MAREK HILDEBRANDT
IV, V i VI Kadencja (2002-
2006, 2006-2010, 2010-2014)

ROMAN PAWLAK
przewodniczący Rady
Miejskiej VII Kadencji
2014 -

JAROSŁAW RADACZ
burmistrz Brodnicy w la-
tach 2010-2014, 2014 -

Rada Miejska z burmistrzem dziś

Opracował: Paweł Stanny

Poddany rewitalizacji rynek Starego Miasta oraz odnowiona wieżyczka ratuszowa

Zbudowany od nowa most przy ulicy Mostowej

Pomnik papieża Polaka Jana Pawła II, dziś świętego

25 lat samorządu w Brodnicy

Kiedy w 1989 roku kończył się stary system, w Polsce trudno było jasno powiedzieć, jak będzie wyglądało państwo za 25 lat. W miastach trzeba było szybko nauczyć się nowego zarządzania i przede wszystkim z odwagą patrzeć w przyszłość. Nie wszystkie samorządy lokalne to w porę zrozumieli. Brodnica bardzo szybko wstąpiła

na drogę nowoczesności. Dzięki odpowiedzialności władz i radnych kolejnych kadencji, a przede wszystkim mieszkańców, miasto stało się silnym ośrodkiem gospodarczym, handlowym, komunikacyjnym i kulturalno-turystycznym promieniującym na cały region. Tą drogą Brodnica podąża do dziś rozwijając przemysł, budując ko-

lejne osiedla i drogi. Modernizując starą lub tworząc nową infrastrukturę sprzyjającą rozwojowi biznesu i lepszemu życiu mieszkańców.

Oto wybrane obiekty oddające klimat tego, co w ciągu 25 lat udało się w mieście osiągnąć.

Fot. Paweł Stanny

Dąb wolności przypomina o drodze do wolnej, niepodległej Polski

Targowisko miejskie zawsze pełne kupujących

Centrum Edukacji Ekologicznej w brodnickim muzeum

Długo oczekiwana gazyfikacja otworzyła perspektywy nowym inwestycjom przemysłowym i grzewczym

Nowoczesne budownictwo BTBS. Dzięki nim wielu brodniczanie może zdobyć własne mieszkanie nie mając obfitego portfela

Pierwszy odcinek nowej obwodnicy w kierunku Warszawy. Ważna trasa komunikacyjna na mapie miasta

Ukończony niedawno ostatni pawilon ZS nr 1 zdecydowanie powiększył możliwości edukacyjne szkoły

Hala sportowo-rekreacyjna pozwala organizować duże imprezy sportowe i imprezy kulturalne

Gruntownie zmodernizowana baza turystyczna na Zakolu Drwęcy gości turystów i brodniczian

Jeden z domów na osiedlu socjalnym, które stale jest rozbudowywane

Istniejąca w Brodnicy od początku lat 90. firma Henri Lloyd to promocja miasta na całym świecie

Oczyszczalnia ścieków ważna dla ekologii miasta

Kolejne inwestycje z udziałem kapitału zagranicznego. Firma Vorverk

Odnowione kamienice na Starym Mieście

Nowy kościół pod wezwaniem Jezusa Miłosiernego na Osiedlu Płyta Karbowska

Park Anny Wazówny. Miejsce odpoczynku brodniczian

Wyremontowany renesansowy Pałac Anny Wazówny znowu jest wizytówką miasta

Dzięki zbudowanemu przy ZS nr 1 basenowi kolejne pokolenia brodniczian uczą się pływać

Biblioteka

Planeta według Kreta

Brodnicka biblioteka zaprasza 28 maja na spotkanie z Jarosławem Kretem. Dziennikarz, podróżnik i fotoreporter będzie kolejnym gościem cyklu „Spotkania z gwiazdą” organizowanego w ramach obchodów 70. rocznicy powstania placówki.

Jarosław Kret, szerszemu gronu znany jako prezenter pogody w TVP 1, swoją publicystyczną przygodę zaczynał od współpracy z Wiadomościami Warszawskimi, Nową Telewizją Warszawa oraz Teleexpressem. Współtworzył również pierwszy skład redakcyjny polskiego wydania magazynu *National Geographic*, którego był redaktorem.

Jednak znaczną część życia poświęcił podróżom po świecie i opisywaniu jego najbardziej niezwykłych zakątków. Eksploracje dziennikarskie zaowocowały książkami takimi jak *Mój Madagaskar*, *Mój Egipt*, *Moja Ziemia Święta*, *Polska według Kreta*, a także filmami dokumentalnymi i reportażami z większości kontynentów. O swojej pasji mówi: „Kocham podróże. Wszędzie spotykam fantastycznych ludzi z niektórymi przyjaźnię się już od lat (...). Ciągłe smakuję świat. Są w nim magia, inspiracja, niesamowite emocje...”. O wielobarwnej, skrzęcej się różnorodnością Ziemi brodniczanie będą mogli posłuchać już 28 maja (czwartek) o godzinie 17.30 w Pałacu Anny Wazówny na spotkaniu zatytułowanym *Planeta według Kreta*.

Fot. Nadesłane

Wioletta Bogucka

Biblioteka

W dalekim Kazachstanie

Popularny wśród brodniczanie cykl spotkań pt. „Podróże dalekie i bliskie” ponownie w Pałacu Anny Wazówny. Tematem będzie Kazachstan.

Na zaproszenie pracowników brodnickiej biblioteki kolejne spotkanie poprowadzi siostra Lucyna ze Zgromadzenia Sióstr Pasterek od Opatrzności Bożej oraz obywatelka Kazachstanu polskiego pochodzenia Nadieżda Unguriana. Siostra Lucyna pracowała na misjach w Kazachstanie w latach 2003-2013.

Swoje apostołstwo prowadziła m.in. na terenie archidiecezji Astana w miejscowości Kostanai. Podczas spotkania siostra Lucyna oraz pani Nadieżda opowiedzą m.in. o geografii kraju, kulturze i ludności oraz współpracy ze wspólnotą polską.

Spotkanie odbędzie się 5 maja w Pałacu Anny Wazówny o godzinie 17.30. Wstęp wolny.

Fot. Nadesłane

Siostra przed namiotem

Muzeum

Nie tylko dla miłośników numizmatyki

Monety rzymskie okresu pryncypatu od Oktawiana Augusta do Sewera Aleksandra - to tytuł kolejnej w tym roku wystawy, na którą zaprasza Muzeum w Brodnicy do Galerii Brama przy ul. Mały Rynek.

MENNICTWO
STAROŻYTNEGO
RZYMU
(II - PRYNCYPAT)

ZAPROSZENIE

Na wystawie prezentowanej w dniach 24 kwietnia – 31 maja w Bramie Chełmińskiej, można obejrzeć fragmenty zbiorów gromadzonych z niebywałą pasją przez kolekcjonerów. Wystawie towarzyszyć będzie X edycja Toruńskich Warsztatów Numizmatyki Antycznej, imprezy będącej unikatowym w Polsce połączeniem wykładów akademickich z forum wymiany myśli między badaczami antyku, doktorantami, studentami i kolekcjonerami monet starożytnej Grecji i Rzymu. Jest to już druga edycja warsztatów w Brodnicy.

Wernisaż wystawy odbędzie się 24 kwietnia o godz. 18.30. Organizatorem wystawy są Muzeum w Brodnicy i Fundacja Traditio Europae.

(rwi)

Ludzie

Bohater z Dywizjonu 303

Z okazji 100. rocznicy urodzin ppłk. Jana Zumbacha Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy „Bobrowo” Aktywna Gmina zorganizowało uroczystość w swojej miejscowości. Zaproszono wielu znakomitych gości m.in. Marka Fiedlera – syna Arkadego Fiedlera, autora legendarnej książki pt. „Dywizjon 303”.

Jan Zumbach urodził się w 1915 roku na warszawskim Ursynowie. Jako dziecko trafił do podbrodnickiego Bobrowa, gdzie jego ojciec kupił majątek. W Brodnicy Jan Zumbach uczęszczał do gimnazjum klasycznego mieszczącego się przy ulicy Mazurskiej (dziś budynek szkoły zajmuje Zespół Szkół Zawodowych). Również w Brodnicy, na Wapnach, gdzie znajdowało się polowe lądowisko. Zumbach zachwyił się lotnictwem. Stało się to w 1927 roku podczas pokazów lotni-

Reprodukcja: Wojciech Sobociński

czych z udziałem samolotów Potez. Od tej chwili robił wszystko, aby zostać pilotem. Swoje postanowienie zrealizował. Brał udział w bitwie o Anglię w 1940 roku, z czasem został dowódcą

Dywizjonu 303. Przez cały niemal okres powojenny Zumbach utrzymywał kontakty z Bobrowem i Brodnicą. Chętnie przyjeżdżał na spotkania absolwentów swojego gimnazjum czy-

li dziś I LO. Nie zapomniał nigdy o gronie tutejszych przyjaciół, do których zaliczał m.in. Jana Kazimierza Melnickiego.

- Bardzo często bywał w naszym domu. Był przyjacielem rodziny. W okresie gimnazjalnym przyjaźnił się z moją mamą Ireną – mówi Jacek Bielicki.

Na prezentowanym zdjęciu Jan Zumbach (w jasnej kurtce do pasa) stoi z Ireną Bielicką oraz swymi braćmi: Włodzimierzem, Witoldem i Stefanem. Więcej zdjęć oraz wiele ciekawostek związanych z osobą legendarnego pilota (też autora książki pt. „Ostatnia walka”) można obejrzeć w izbie pamięci Zumbacha w Bobrowie. W miejscowości tej znajduje się także kamień poświęcony pilotowi i dąb nazwany jego imieniem.

(sta)

BDK

Śpiewali na patriotyczną nutę

Laureaci i osoby wyróżnione w VII Brodnickim Przeglądzie Pieśni i Piosenki Patriotycznej wystąpią 3 maja o godz. 16.00 na Dużym Rynku.

16 kwietnia już po raz siódmy Brodnicki Dom Kultury był gospodarzem Przeglądu Pieśni i Piosenki Patriotycznej. Fundatorem nagród dla laureatów VII Brodnickiego Przeglądu Pieśni i Piosenki Patriotycznej był Urząd Miejski w Brodnicy.

Wszyscy laureaci i osoby wyróżnione w VII Brodnickim Przeglądzie Pieśni i Piosenki Patriotycznej wystąpią 3 maja o godz. 16.00 na Dużym Rynku. Celem Przeglądu jest nie tylko popularyzacja pieśni patriotycznych wśród dzieci i młodzieży, ale przede

wszystkim wspieranie wychowania patriotycznego przez różnorodność formy aktywności artystycznej, a tym samym utrwalanie pamięci o wydarzeniach, które zmieniły losy Polski.

W Przeglądzie wzięli udział: soliści oraz zespoły muzyczne, działające przy szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych. Jury w składzie: Lucyna Cyrankowska, Jarosław Salej, Maciej Zajda po wystąpieniu 42 prezentacji postanowiło nagrodzić i wyróżnić następujące osoby i zespoły:

Klasy 1-3 soliści: I miejsce - Adam Pawłowski SP nr 7 w Brodnicy; II - Antonina Bartnica, SP nr 7 w Brodnicy; III - Magdalena Dudzińska, SP nr 7 w Brodnicy; wyróż-

nienie: Magdalena Czepek, SP w Radoszkach.

Klasy 1-3 zespoły: I miejsce - Zespół „Małe Czworęczki”, SP nr 4 w Brodnicy, II - Zespół „Babeczki z Rodzynkiem”, SP nr 7 w Brodnicy, wyróżnienie: Zespół „Super Czwórka”, SP nr 7 w Brodnicy.

Klasy 4-6 soliści: I - Wiktoria Bielawa, SP nr 7 w Brodnicy, II - Martyna Zielińska, SP w Nowych Świerczynach, III - Hubert Strzelecki, SP nr 7 w Brodnicy i Natalia Wesołowska, SP w Świdziebni; wyróżnienie: Martyna Brodalska, BDK.

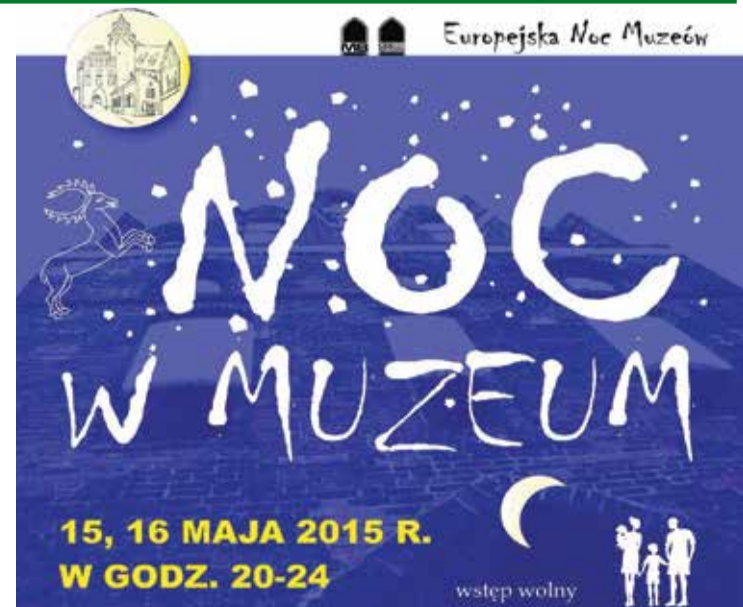
Klasy 4-6 zespoły: I miejsce - Zespół wokalnie-taneczny „Niedźwiadki”, SP nr 2 w Brodnicy, I miejsce - Zespół „Melodioso”, SP w Świdziebni, wyróżnienie:

Zespół wokalny z SP w Radoszkach.

Gimnazjum - soliści: I - Julia Musiał z MGOK w Jabłonowie Pom., II - Damian Bochan, Gimnazjum nr 2 w Brodnicy, III - Joanna Zawicka, Gimnazjum nr 2 w Brodnicy.

Gimnazjum zespoły wyróżnienie: zespół wokalnie-instrumentalny z Gimnazjum w Zbicznie. **Szkoły średnie - soliści:** I miejsce - Krzysztof Gliniecki, ZSR w Brodnicy, II - Daria Kozłowska, ZSR w Brodnicy, III - Arleta Maciaszek, I LO w Brodnicy. **Szkoły średnie - zespoły:** I miejsce - Zespół „Cantabile”, I LO w Brodnicy, wyróżnienie: Zespół z ZSR w Brodnicy.

(rwi)

Galeria Ziemi Michałowskiej

Królewna i surrealizm

Zorganizowany w 1968 roku w Brodnicy Międzynarodowy Plener Malarski był jednym z najciekawszych wydarzeń kulturalnych miasta w latach 60-tych. Zgromadził plejadę uznanych w kraju i zagranicą artystów na czele z profesorem Stanisławem Borysowskim. Powstałe w tamtym czasie prace zaskakują oryginalnością i kreatywnością twórców.

W gronie zaproszonych na plener malarzy znalazł się m.in. litewski artysta Wytautas Kalinauskas. Twórca ten, urodzony w 1929 roku w Wilnie, ukończył tam Państwowy Instytut Sztuk Pięknych. Uprawiał malarstwo i z powodzeniem zajmował się grafiką książkową. Uchodził za jednego z najciekawszych ilustratorów książek w ZSRR. Jego obraz, który powstał w Brodnicy, to wykonany w temperze *Portret Pseudohistoryczny*. W pracy tej faktycznie można doszukać się elementów z przeszłości

Brodnicy. Świadczy o tym np. wieża ratusza brodnickiego. W przedstawionej kobiecie, przy odrobinie wyobraźni, można doszukać się postaci królewny szwedzkiej i starościny brodnickiej Anny Wazówny. Wskazuje na to książęcy diadem na głowie oraz kołnierz stanowiący element ubioru kobiet w XVII wieku.

Niezwykłości obrazowi dodaje surrealny klimat. Widać artystę bliska była sztuka takich malarzy jak Salvador Dali czy Max Ernst. Nieznane są oryginalne kolory pracy. Po czarno-białej reprodukcji wnioskować można jedynie, że obraz powstał w ciemnych tonacjach. *Portret Pseudohistoryczny* prawdopodobnie nie pozostał w Brodnicy po plenerze. Może go sprzedano lub komuś podarowano. Niewykluczone jednak, że pojawi się po nim kiedyś jakiś dodatkowy ślad.

Tekst i reprodukcja: Paweł Stanny

Czytelnictwo

Brodnickie biblioteki w XX-leciu międzywojennym

Uzyskanie państwowości polskiej stworzyło możliwości rozwoju bibliotekarstwa powszechnego. Zorganizowana akcja działaczy, powstałego w Warszawie w 1917 roku Związku Bibliotekarzy, okazała się bardzo skuteczna.

Na terenie dawnego zaboru pruskiego dążenia te utrudniała działalność Bibliotek Towarzystwa Czytelni Ludowych, dążących do wyłączności. Wzrastające jednak trudności Towarzystwa – brak powszechności, dostatecznego autorytetu i funduszy – sprawiły, że towarzystwo włączyło się w akcję tworzenia bibliotek samorządowych.

Z „Księgi Pamiątkowej w 100 – lecie Poznańskiego Towarzystwa Nauk” dowiadujemy się, że w 1929 r. utworzono przy Wydziale Powiatowym w Brodnicy Referat Oświaty, który wg wskazań Kuratorium Okręgu Pomorskiego zorganizował w powiecie brodnickim dziesięć pięcioletnich kursów oświatowych dla dorosłych. Tworzone były wówczas równocześnie czytelnie, dla których Wydział Powiatowy zakupił księgozbiór. Było to 860 książek. Zbiory uzupełniane były darami mieszkańców Brodnicy. Uformował się Komitet Biblioteczny jako czynnik społeczny czuwający nad propagandą

książki i czytelnictwa oraz uzyskiwaniem środków finansowych uzupełniających dotacje samorządowe. Te zintegrowane działania doprowadziły do powstania w 1933 roku Biblioteki Samorządowej.

Biblioteka w pierwszych latach swej działalności obsługiwała czytelnie – biblioteki w 36 miejscowościach powiatu brodnickiego, zaopatrując je systematycznie w wymienne tzw. „komplety ruchome książek”.

W połowie lat trzydziestych przyjęła nazwę Powiatowej Centrali Bibliotecznej. Działała na podstawie Okólnika Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, który wobec braku ustawy bibliotecznej, był aktem prawnym regulującym sprawy bibliotek

Fot. Archiwum

Czytelnictwo zawsze odgrywało znaczącą rolę

samorządowych. Skierowany był do wojewodów, przewodniczących wydziałów powiatowych i prezydentów miast.

Mimo szeroko zakrojonej akcji, Powiatowa Centrala Biblioteczna nie spełniła swego podstawowego zadania w stosunku do mieszkańców Brodnicy. Głównymi jej odbiorcami byli pracownicy Wydziału Powiatowego i czytelnicy bibliotek wiejskich. Co złożyło się na taki stan rzeczy, trudno dziś dociec. Prawdopodobnie nieumiejętność wyjścia naprzeciw mieszkańcom miasta, jak również brak wykwalifikowanej kadry bibliotecznej, uczyniły z niej instytucję elitarną, służącą swym księgozbiorem niewiel-

kiej liczbie odbiorców miasta. Ludność nadal korzystała przede wszystkim z usług bibliotek znajdujących się na terenie miasta.

W latach 1943 – 44 Niemcy cały księgozbiór Powiatowej Centrali Bibliotecznej wywieźli do fabryki papieru na makulaturę. Straty oszacowano na około 15 tysięcy zł według cen z roku 1934. Zachowała się niewielka ilość zbiorów. Znajdują się one w MiPBP w Brodnicy.

Do 1939 roku na terenie miasta działały jeszcze następujące biblioteki: 1. Biblioteka Towarzystwa Czytelni Ludowych – w czasie działań wojennych całkowicie zniszczona. 2. Biblioteka Gimnazjum Żeńskiego - całkowicie zniszczona. 3. Biblioteka Państwowego Gimnazjum i Liceum Męskiego – pewna część ocalała i znalazła się po wojnie w Państwowym Gimnazjum i Liceum w Brodnicy. 4. Biblioteka „Caritasu” – książki o treści religijnej, całkowicie zniszczona. 5. Biblioteka im. Nieznanego Żołnierza - przy stacji kolejowej Brodnica – Dworzec – 600 tomów dzieł naukowych i beletrystycznych. Spalona jeszcze w 1939 r. 6. Biblioteka Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” – zbiory z zakresu wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego – uległa rozproszению. 7. Biblioteka 67 Pułku Piechoty – zniszczona podczas działań wojennych.

Barbara Wąsiewska

<p>Zgubiono kwit na 250 zł Uzcziwego znalazę uprasza się o zwrot. 9361 Helena Sawicka Brodnica-Podgórz.</p>	<p>Ostrzegam niniejszem p. Janickiego z Michałowa i p. Kamińską z ulicy Jakóba przed rozsiwaniem fałszywych oszczerstw, gdyż w przeciwnym razie oddam sprawę do Sądu. 9324 Helena Sawicka Podgórz.</p>
<p>Księgi handlowe z a k l a d a, prowadzi oraz nadzór za prowadzeniem 9325 T. Doszczatowski Paderewskiego 14.</p>	<p>Sklep kolonjalny z wymianą maki i rzeźnictwem oraz 8 mórg roli w kościelnej wsi i gdzie folwark zaraz do wydzierżawienia. Kaucja pożądana. Adres wskaże Eksp. Ziemi Mich. pod nr. 9349.</p>
<p>Poszukuję miejsca do posługi lub in-nych prac domowych. Adres wskaże Eksp. Ziemi Mich. pod nr. 9367.</p>	

Z archiwum Ziemi Michałowskiej

Jest tu u nas
mistrz krawiecki
szyje fraki,
szyje kiecki,
takie sobie gentel – pan
zwie się zaś
Sternicki Jan.
Ma on dużo w okolicy,
niemniej przeto i w Brodnicy,
klienteli zacnej wbród
polsko – katolicki lud.
Zaś któremu na Rok Nowy
składa z serca, szczerze słowy
najzyczliwsze swe życzenia,
zdrowia, dzieciak, powodzenia...
A kto wie, że krew nie woda,
i, że jarmark to nie moda...
niech się uda doń dość skoro
albo solo lub w kilkoro,
I zamówił frak lub jopę,
kieckę, westkę, czy kapotę,
a niespełna w jednej dobie
będzie miał ją już na sobie!
Klasa towar i dodatki,
Dla płci brzydkiej dla mężatki,
Za gotówkę lub na raty,
Dla pałacu czy też chaty.
Bo, kto jeno raz spróbuje,
ręczę, że nie pożałuje,
gdyż ogólnie jest już znana
firma... Sternickiego Jana.
W Rynku, numer pięć trzydzieści,
tam, gdzie się Zakrzewski mieści,
skład bławatów i perkali
i tak dalej i. t. d.....

Wybrane z numeru 150 z 31 grudnia 1932 roku

MIECZYŚLAW ANTONI MYSŁOWSKI urodził się 30 maja 1896 roku w Krakowie. W rodzinnym mieście uczęszczał do szkoły realnej i tam zdał maturę. Będąc jeszcze uczniem związał się z ruchem niepodległościowym. Już w roku 1912 brał udział, narażając się na wydalenie ze szkoły, w ćwiczeniach drużyn strzeleckich.

Do legionów wstąpił 4 sierpnia 1914 roku. Przybrał pseudonim „RAWICZ”. Z I Brygadą Legionów odbył całą kampanię. Ukończył szkołę podchorążych. W roku 1915 odniósł kontuzję. W 1917 r. został internowany za odmówienie złożenia przysięgi na wierność państwu centralnym.

Z dniem 1 listopada 1919 roku przyjęty został do Wojska Polskiego. W roku 1921 ukończył, po dwuletnich studiach, Wyższą Szkołę Wojenną i uzyskał tytuł „oficera dyplomowa-

Aby pamięć o nich nie zaginęła

płk dypl. Mieczysław RAWICZ-MYSŁOWSKI

nego”. W okresie międzywojennym zajmował różne stanowiska w linii i w sztabie. Był m.in. dowódcą 1 Pułku Czołgów w Żurawicy pod Przemyślem. 15 sierpnia 1924 r. awansował do stopnia podpułkownika, a 1 października 1930 r. został pułkownikiem. Od 4 lipca 1935 do 8 marca 1937 dowodził 67 Pułkiem Piechoty w Brodnicy. Wspierał ruch harcowski. Z jego inicjatywy uruchomiono 15 września 1936 roku w budynku należącym do garnizonu w Brodnicy przy ul. Królowej Jadwigi 4 przedszkole wojskowe.

Posiadał następujące odznaczenia:
KRZYŻ I BRYGADY LEGIONÓW, Srebrny

Krzyż Orderu Wojennego VIRTUTI MILITARI, KRZYŻ WALECZNYCH nadany czterokrotnie, ŻŁOTY KRZYŻ ZASŁUGI, KRZYŻ NIEPODLEGŁOŚCI oraz odznakę „ZNAK PANCERNY”.

We wniosku o nadanie mu Orderu Odrodzenia Polski napisano opinię:

„Zasłużony przez ideowe prace niepodległościowe. Jako uczeń wstępuje do Drużyn Strzel. narażając się na wydalenie ze szkoły. Wykazuje zdolności instruktorskie i organizacyjne, wyjeżdżając na wsie do oddziałów włościńskich. Wybija się przez odwagę osobistą okazaną

w Woj. Pol. oraz przez przeszło 10-letnią pracę w linii i sztabach”.

Z Brodnicy przeniesiony został od 9 marca 1937 r. do Korpusu Ochrony Pogranicza na stanowisko dowódcy Brygady KOP „POLESIE”. Brał udział w kampanii wrześniowej. Początkowo był dowódcą piechoty dywizyjnej 4. Dywizji Piechoty, a od 4 do 13 września 1939 r. objął komendę nad całą Dywizją. Zginął podczas bitwy nad Bzurą 13 września 1939 roku najechawszy na minę między Sobotą a Bielawami. Pochowany został w Głównie na katolickim cmentarzu parafialnym wraz z 30 nieznanymi żołnierzami 7. Pułku Strzelców Konnych Wielkopolskich.

Jerzy Wultański

Brodnicki pułk – ważny filar sił zbrojnych RP

Nowym sztandarem wprowadził pułk w nowe czasy. Służąc pod nim brodnicki żołnierz, jako Wojsko Polskie weszli do NATO. Od dwóch dekad sztandar towarzyszy naszym chemikom w każdym ważnym wydarzeniu. Dziś, z okazji 20. rocznicy nadania sztandaru, przyszedł czas na podsumowanie. Od maja 1995 roku do chwili obecnej naprawdę jest o czym pisać.

Dłgie i obfitujące w istotne nie tylko dla pułku, ale też dla Polskich Sił Zbrojnych wydarzenia rozpocząć należy od daty 18 września 1996 r., kiedy to w pułku odbyło się Międzynarodowe Sympozjum Naukowe pt. „Metody detekcji i likwidacji substancji toksycznych z uwzględnieniem wymagań ochrony środowiska naturalnego”. Ciekawostką jest to, że w sympozjum brały udział trzyosobowe delegacje z armii: Stanów Zjednoczonych, Litwy, Słowacji, Białorusi i Chorwacji. 16 maja 1997 r. w jednostce przebywała delegacja Gwardii Narodowej Stanów Zjednoczonych ze stanu Illinois. W lipcu 1997 r. wyznaczono środki transportowe do przewiezienia darów

dla powodźian we Wrocławiu oraz wydzielono Batalion Ratownictwa pod dowództwem mjr. Ryszarda Bieniasa do przeprowadzenia zabiegów specjalnych i sanitarnych na terenach objętych powodzią w województwie wrocławskim.

Kierunek: Zatoka Perska

W kwietniu 1998 r., po raz pierwszy w historii jednostki, sformowano na bazie pułku Polski Kontyngent Wojskowy, który miał być przeznaczony do wspólnych działań z US Army w Rejonie Zatoki Perskiej. Certyfikacja międzynarodowa PKW miała miejsce w lutym 1999 r.

We wrześniu 1998 r. pułk został poddany Inspekcji Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, a po jej zakończeniu wyróżniony przez Dowódcę Wojsk Lądowych gen. broni Zbigniewa Zalewskiego znakiem honorowym Dowództwa Wojsk Lądowych. 2 października 1999 r. rozpoczęte zostało szkolenie w Podoficerskiej Szkole dla żołnierzy zasadniczej służby wojskowej, utworzonej na bazie pułku.

Pierwszym komendantem

szkoły został por. mgr inż. Paweł Maciejewski, przekazując w październiku 2001 r. obowiązki komendanta SPSZ kpt. Pawłowi Parasowi. Działalność Szkoły Podoficerskiej zakończona została w marcu 2002 r. W październiku 2000 r. po raz pierwszy oficer z pułku wziął udział w Kursie Obrony NBC zorganizowanym dla państw NATO w Holandii. Był nim por. Paweł Paras.

W grudniu 2000 r. dowódcą wojsk lądowych gen. dyw. Edward Pietrzyk nadał 1 batalionowi likwidacji skażeń tytuł honorowy i propozycję przedchodni „Wzorowy Pododdział Wojsk Lądowych”. W grudniu 2002 r. rozpoczęto formowanie kompanii likwidacji skażeń wysokiej gotowości w ramach Sił Odpowiedzi NATO, pod dowództwem kpt. Pawła Parasa.

Prezydent Kwaśniewski w pułku

19 marca 2003 r., po 79 latach, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej ponownie odwiedził wojska stacjonujące w Brodnicy. Był to Aleksander Kwaśniewski. Miało to miejsce przed wyjazdem plutonu chemicznego w rejon Zatoki

Perskiej do Jordanii. W okresie przedwojennym, a dokładnie 22 VI 1924 roku, koszarę stacjonującego w Brodnicy 67. Pułku odwiedził prezydent RP Stanisław Wojciechowski. 30 grudnia 2003 r. w Pokrzydowie, kadra i żołnierze pułku uczestniczyli w pogrzebie kpr. ndt. Gerarda Wasielewskiego śmiertelnie postrzelonego w Iraku, żołnierza 12 BZ.

W marcu 2006 r. wydzielone siły pułku brały udział w przedsięwzięciach związanych z likwidacją skutków „ptasiej grypy” na terenie Torunia. W maju 2006 r. wydzielono Grupę Rozpoznania i Likwidacji Skażeń celem zabezpieczenia wizyty papieża Benedykta XVI. 17 listopada 2006 r. na Łotwę wyjechał z pułku pluton likwidacji skażeń w składzie PKW Łotwa, pod dowództwem ppłk. Andrzeja Żmudy, celem zabezpieczenia szczytu państw NATO w Rydze.

W styczniu 2007 r. na lotnisku w Goleniowie pluton likwidacji skażeń z sił HRF pułku przeprowadził po raz pierwszy w historii profilaktyczną dezynfekcję personelu i sprzętu PKW Kongo. Począwszy od stycznia 2009 roku. Wielonarodowy Bata-

lion OPBMR, sformowany na bazie jednostki, rozpoczął pełnienie dyżuru bojowego w ramach 12 zestawu SON. W dniach 24-30 sierpnia 2009 roku wyznaczona grupa zadaniowa żołnierzy pułku uczestniczyła w akcji odkażania terenu i obiektów w Borne Sulino. Akcją utylizacji iperytu osobiście kierował gen. bryg. Ryszard Frydrych. W przedsięwzięciu tym uczestniczyli również żołnierze z 12 Kompanii Chemicznej i COAS. Od stycznia 2011 roku wycofano z eksploatacji wysokowydajne urządzenia do zabiegów specjalnych WUS-3 oraz zespoły pompowe ZP-800.

Na przełomie czerwca i lipca 2011 r. Grupa Zadaniowa dowodzona przez ppłk Zenona Kamińskiego uczestniczyła w dezynfekcji obiektów zalanych w wyniku powodzi w gminach Wilków, Janowiec i Słubice. W czerwcu 2012 roku, dwie grupy zadaniowe z 4. pułku chemicznego zabezpieczały w zakresie OPBMR Mistrzostwa Europy w piłce nożnej EURO 2012 r. W Warszawie dowódcą był kpt. Krzysztof Jeleniewski, w Gdańsku kpt. Damian Kamiński.

Szefowie MON też obecni

31 sierpnia 2012 r. wizytę w pułku złożył Minister Obrony Narodowej Tomasz Siemonek, poprzednio Minister Obrony Narodowej odwiedził naszą jednostkę w listopadzie 2001 r., był nim Jerzy Szmajdziński. W dniach 21 – 25 października 2013 r. odbyło się inspekcyjne ćwiczenie dowódczo – sztabowe pk. URAN – 13 kontrolowane przez Departament Kontroli Ministerstwa Obrony Narodowej. Pułk uzyskał ocenę 4,2.

Z dniem 30 października 2013 r. 6. Batalion Chemiczny Sił Powietrznych w Śremie wszedł w podporządkowanie 4. Brodnickiego Pułku Chemicznego. 23 stycznia 2014 roku, po 20 latach służby, na emeryturę przeszedł kapelan pułku ks. płk Bolesław Lichnerowicz.

Dekretem Biskupa Polowego WP, nowym kapelanem został ks. płk Marek Karczewski, a z dniem 19.08.2014 r. ks. płk Ryszard Stępień.

5 marca 2014 r., na podstawie Decyzji nr 2/Wych. Ministra Obrony Narodowej, 4. Brodnicki Pułk Chemiczny został wyróżniony tytułem honorowym „Przodujący Oddział Wojska Polskiego”. 9 października 2014 r. odbyła się uroczystość wręczenia sztandaru dla 6. bchem SP w Śremie.

Sporządził:
mjr Robert Szymczak

Znakiem, który od zarania naszych dziejów stanowi symbol jedności, wrażliwości i honoru, męstwa i tradycji bojowych jednostki, jest sztandar wojskowy. Przez długi czas pełnił on funkcję znaku rozpoznawczego ułatwiającego orientację i dowodzenie na polu walki. Waleczność i bohaterstwo żołnierza polskiego w całym okresie naszej barwnej historii wyniosły go do rangi symbolu męstwa, honoru i zwycięstwa.

W Konstytucji 3 Maja określono: „Wszyscy przeto obywatele są obrońcami całości i swobód narodowych. Wojsko nic innego nie jest, tylko wyciągnięta siła obronna i porządna z ogólnej siły narodu. Naród winien wojsku swemu nagrodę i poważanie za to, iż się poświęca jedynie dla jego obrony...”. W stwierdzeniu tym zawiera się skrótkowo sformułowany sens i znaczenie służby żołnierskiej, honorowej powinności wobec Ojczyzny.

Poeta pisał...

Widocznym, ucieleśnionym symbolem tej służby jest dla każdego żołnierza sztandar wojskowy. Z nim związana jest wojskowa przysięga. Znany żołnierz poeta Zbigniew Morsztyn pisał: „Chorągiew to matka, której opuścić się nie godzi”. Chorągwiom wojskowym należy się cześć i wielki szacunek. Szymon Starowski podawał, że „... zwyczaj jest czapkę zdejmować, kiedy chorągiew idzie, czym szanujemy odważnych tych mężów, którzy pod tą chorągwią służą bronili Ojczyzny”.

Mając na uwadze patriotyczne wychowanie żołnierzy w brodnickim pułku, w październiku 1994 roku na podstawie nowej ustawy o znakach sił zbrojnych RP oraz wytycznych i zarządzeniach, przystąpiono do opracowania nowego sztandaru.

Projekt opracowany został przez zespół konsultacyjny pod kierownictwem ppłka Mariana Chwiałkowskiego, który następnie wystąpił o zatwierdzenie

i nadanie nowego znaku dla brodnickiego pułku przez przełożonych.

Powołany również został Społeczny Komitet Fundatorów Sztandaru, którego przewodniczącym został Przewodniczący Rady Miejskiej w Brodnicy, Piotr Jankiewicz.

Bóg, Honor, Ojczyzna

Sztandar wyglądem nawiązuje do sztandarów okresu międzywojennego. Płat sztandaru tworzy kwadrat o boku 75 cm. Po obu stronach przedstawiony jest czerwony Krzyż Kawalerski umieszczony na białym tle. Na stronie głównej, w środku krzyża, znajduje się wizerunek godła RP otoczony złotym wieńcem laurowym. W czterech białych narożnych polach umieszczono numer pułku złotymi literami „4” w małych wieńcach laurowych. Na stronie odwrotnej, w środku, jest wieńiec laurowy, a w nim napis: „BÓG, HONOR, OJCZYŻNA” w kolorze złotym. Na białych polach narożnych w małych złotych wieńcach laurowych wpisano: w prawym górnym herb Brodnicy (obcięta prawa dłoń na czerwonej tarczy), w lewym górnym oznakę korpusu osobowego wojsk chemicznych, w prawym dolnym odznakę pułkową, w lewym dolnym inicjały „IM” Ignacy Mościcki.

Płat sztandaru obszyty jest złotymi frędzlami i przytwierdzony do drzewca za pomocą tulei skórzanej. Dodatkowo przymocowany jest 14 gwóźdźmi honorowymi, na których wyryte zostały nazwiska najważniejszych osób w państwie, wojsku i mieście. Drzewiec wieńczy głowica metalowa, jest to orzeł w koronie z podniesionymi skrzydłami siedzący na cokole z cyfrą „4”, w któ-

DWUDZIESTA ROCZNICA WRĘCZENIA SZTANDARU DLA BRODNICKIEGO PUŁKU

Prezydent Mościcki ich patronem

Przekazanie sztandaru dla poczty

rym znajduje się mikrofilm aktu nadania. Pod cokołem przytwierdzona jest szarfa w barwach państwowych.

W imieniu prezydenta

Wielką wagę nadano uroczystości wręczenia sztandaru. Z tej okazji zostali zaproszeni najwyżsi rangą dostojnicy państwowi z Prezydentem RP na czele. Wręczenie sztandaru przeprowadzono w uroczystej oprawie na brodnickim rynku, nawiązując do tradycji wręczenia sztandaru dla 67. Pułku Piechoty w 1924 roku przez Prezydenta RP Stanisława Wojciechowskiego.

W dniu 20 maja 1995 roku o godz. 11.00, w obecności sztandarów wszyst-

kich instytucji, zakładów pracy i społeczeństwa miasta, dowódca pułku płk Władysław Grodowski złożył meldunek przedstawicielowi Prezydenta RP, gen. brygady Jerzemu Andrzejczukowi.

Następnie odbyło się uroczyste nabożeństwo, które celebrował biskup diecezji elbląskiej Andrzej Śliwiński, a homilię wygłosił kapelan Pomorskiego Okręgu Wojskowego ks. mjr Sławomir Żarski.

Po nabożeństwie nastąpiło poświęcenie sztandaru przez ks. biskupa Andrzeja Śliwińskiego. Ceremonię wręczenia nowego sztandaru poprzedziły uroczyste wbiegnięcia przez przedstawicieli władz państwowych, samorządowych oraz wojskowych.

Najważniejszym momentem tego dnia był akt wręczenia sztandaru. Dokonał tego w imieniu Prezydenta RP Lecha Wałęsy gen. bryg. Jerzy Andrzejczuk. Pochylił sztandar w kierunku dowódcy pułku i wygłosił: „W imieniu Prezydenta RP wręczam 4. Brodnickiemu Pułkowi Chemicznemu sztandar ufundowany przez społeczeństwo Miasta Brodnicy”. Dowódca pułku kładąc na prawym kolanie, prawą ręką ujął płat sztandaru i ucałował. Wstał ujął drzewiec z rąk wręczającego i zaprezentował go w prawo i w lewo. Następnie sztandar przejął poczet sztandarowy pułku.

Pamięci przedwojennych żołnierzy

Po uroczystości, poczet sztandarowy dokonał prezentacji sztandaru, maszerując przed rozwiniętym szykiem pułku. Całą uroczystość zakończyła defilada pododdziałów 4. Brodnickiego Pułku Chemicznego.

20 maja stał się również świętem pułku. Data ta nawiązuje do święta 67. pułku z okresu międzywojennego, który stacjonował w Brodnicy i w tym dniu obchodził swoje święto. Dzień ten był okazją do przyjęcia przez pułk nazwy wyróżniającej „brodnicki” oraz imienia „Ignacego Mościckiego” jako patrona. Obchody tego święta dały możliwość do nawiązania istniejących w okresie międzywojennym tradycji wręczenia odznak pułkowych wyróżniającym się żołnierzom. Całość wydarzeń związanych z wręczeniem sztandaru opisano w gazetce okolicznościowej zwanej „Jednodniówką”.

Marian Chwiałkowski

OBWIESZCZENIE

Burmistrza Brodnicy

z dnia 2 kwietnia 2015r.

Na podstawie art. 16 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. Nr 21, poz. 112 z późn. zm.), w związku z uchwałą Nr XXVI/228/2012 Rady Miejskiej w Brodnicy z dnia 20.12.2012r. w sprawie obwodów głosowania, uchwałą Nr XXXVII/345/2014 Rady Miejskiej w Brodnicy dnia 27.03.2014r. w sprawie aktualizacji opisu granic stałych obwodów głosowania i uchwałą Nr XXXVIII/359/2014 z dnia 23.04.2014r. w sprawie aktualizacji opisu granic stałych obwodów głosowania oraz uchwałą Nr V/26/2015 Rady Miejskiej w Brodnicy z dnia 31.03.2015r. w sprawie utworzenia odrębnego obwodu głosowania w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, podaje do wiadomości publicznej informację o numerach i granicach obwodów głosowania, wyznaczonych siedzibach obwodowych komisji wyborczych oraz lokalach obwodowych komisji wyborczych dostosowanych do potrzeb wyborców niepełnosprawnych, w których zostanie przeprowadzone głosowanie w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

Numer obwodu głosowania	Granice obwodu	Siedziba obwodowej komisji wyborczej
1	Ulice: 15 Lipca, Aleja Józefa Piłsudskiego, Armii Ludowej, Batalionów Chłopskich, Beskidzka, Bohaterów Września, Generała Stanisława Maczka, Gwardii Ludowej, Karkonoska, Karpacka, PCK, Pienińska, Rondo Toruńskie, Sądowa, Sudecka, Świętokrzyska, Targowa, Tatrzańska, Władysława Jagiełły, Wojska Polskiego <i>nieparzyste</i> od nr 1 do nr 53 i <i>parzyste</i> od nr 2 do nr 50	PRZEDSZKOLE Nr 6 87-300 Brodnica ul. Batalionów Chłopskich 28 tel. 56 4983556
2	Ulice: Anieli Krzywoń, Cmentarna, Gen. J. Bema, Jabłkowa, Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Macieja Rataja, Marcina Kasprzaka, mjr. Henryka Sucharskiego, Niskie Brodno, Partyzantów, Siewna, Stefana Czarnieckiego, Wiejska, Wincentego Pola, Wincentego Rzymowskiego, Wojska Polskiego <i>nieparzyste</i> od nr 55 do <i>końca ulicy</i> i <i>parzyste</i> od nr 52 do <i>końca ulicy</i> , Zawiszy Czarnego	DOM POMOCY SPOŁECZNEJ 87-300 Brodnica ul. Wiejska 1 Lokal dostosowany do potrzeb wyborców niepełnosprawnych tel. 56 4983480
3	Ulice: Adama Rapackiego, Azaliowa, Cicha, Familijna, Gen. Władysława Sikorskiego, Iglasta, Ignacego Łyskowskiego, Kalinowa, Kolejowa od nr 13 do <i>końca ulicy</i> , Limbowa, Natalisa Sulerzyskiego, Okrężna, Osiedlowa, Północna, Różana, Stokowa, Zakątek	SZKOŁA PODSTAWOWA Nr 2 87-300 Brodnica ul. Kolejowa 62 tel. 56 4934656
4	Ulice: Aleksandra Kruszczyńskiego, Fryderyka Chopina, Graniczna, Henryka Wieniawskiego, Jana Pawła II, Jasna, Jeziorna, Karbowska, Karola Szymanowskiego, Klemensa Malickiego, Kolejowa od nr 1 do nr 12, Ks. Jerzego Popiełuszki, Kwiatowa, Marii Konopnickiej, Ludwika Grzemskiego, Pomorska, Powstańców Wielkopolskich, Półwiejska, Przy Strudze, Skarpa, Skromna, Skwarna, Spacerowa, Stanisława Moniuszki, Staszica, Tatarakowa, Topolowa, Wczasowa, Wesola, Wrzosowa, Zielona, Żeglarska	PRZEDSZKOLE Nr 8 87-300 Brodnica ul. Zielona 3 tel. 56 4934606
5	Ulice: 700-lecia, Aleja Jana Mełnickiego, Aleja Leśna, Al. Wędkarzy, Duży Rynek, Dworcowa, Erazma Glicznera, Fama, Gajdy, Gen. Józefa Hallera, Groblowa, Grunwaldzka, Jatki, Kamionka, Kilińskiego, Kopernika, Kościelna, Kościuszki, Mały Rynek, Mickiewicza, Ogrodowa, Pocztowa, Przedzamcze, Przesmyk, Przykop, Stary Plac Szkolny, Strzelecka, Średnia, Świerkowa, Św. Jakuba, Tylina, Wodna, Zamkowa, Zduńska, Żwirki i Wigury	BRODNICKI DOM KULTURY 87-300 Brodnica ul. Przykop 43 Lokal dostosowany do potrzeb wyborców niepełnosprawnych tel. 56 4982142
6	Ulice: 3 Maja, Bazarowa, Czwartaków, Mazurska, Mostowa, Nad Drwęcą, Piwna, Plac im. Papieża Jana Pawła II, Pl. 3 Maja	SZKOŁA PODSTAWOWA Nr 1 87-300 Brodnica ul. 3 Maja 2 tel. 56 4982343
7	Ulice: Królowej Jadwigi, Ks. Kujota, Łazienna, Paderewskiego, Sienkiewicza, Sokółów, Wybickiego	PAŁAC ANNY WAZÓWNY 87-300 Brodnica ul. Zamkowa 1 Lokal dostosowany do potrzeb wyborców niepełnosprawnych tel. 56 6974734
8	Ulice: 18 Stycznia <i>nieparzyste</i> od nr 3 do nr 51 i <i>parzyste</i> od nr 6 do nr 36, Elizy Orzeszkowej, Krótka, Lidzbarska <i>nieparzyste</i> od nr 1 do nr 29 i <i>parzyste</i> od nr 6 do nr 18, Matejki <i>numery parzyste</i> , Nowa Kolonia, Żeromskiego	I LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE 87-300 Brodnica ul. Lidzbarska 14 tel. 56 4982016
9	Ulice: 67 Pułku Piechoty, Boczna, Bolesława Jastrzębskiego, Emilii Plater, Feliksa Smoczyńskiego, Jagiellońska, Jana III Sobieskiego, Jana Janaszka, Janusza Korczaka, J. Kochanowskiego, J. Słowackiego, Krańcowa, Lidzbarska <i>parzyste</i> od nr 20 do nr 44 i <i>numery</i> od 45 do <i>końca ulicy</i> , Lipowa, Litewska, Maksymiliana Klimickiego, Mała, Matejki <i>numery nieparzyste</i> , Michałowska, Młyńska, Prosta, Skrajna, Stanisława Żółkiewskiego, Szkolna, Waryńskiego, Władysławy Zieleniewskiej	ZESPÓŁ SZKÓŁ Nr 1 87-300 Brodnica ul. Matejki 5 tel. 56 4987851 Lokal dostosowany do potrzeb wyborców niepełnosprawnych
10	Ulica: Wincentego Witosa	ZESPÓŁ SZKÓŁ Nr 1 87-300 Brodnica ul. Matejki 5 tel. 56 4987851 Lokal dostosowany do potrzeb wyborców niepełnosprawnych
11	Ulice: Ceglana, Nad Stawem, Stanisława Wyspiańskiego od nr 12 do <i>końca ulicy</i>	PRZEDSZKOLE im. Marii Konopnickiej 87-300 Brodnica ul. Wyspiańskiego 12a tel. 56 4987949
12	Ulice: 18 Stycznia <i>nieparzyste</i> od nr 53 do <i>końca ulicy</i> i <i>parzyste</i> od nr 38 do <i>końca ulicy</i> , Kazimierza Wielkiego, Mieszka I, Polna, Władysława Łokietka	PRZEDSZKOLE im. Marii Konopnickiej 87-300 Brodnica ul. Wyspiańskiego 12a tel. 56 4987949
13	Ulice: Stanisława Wyspiańskiego od nr 1 do nr 10C	WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ 87-300 Brodnica ul. Wyspiańskiego 13 Lokal dostosowany do potrzeb wyborców niepełnosprawnych tel. 56 6970241
14	Ulice: Akacjowa, Armii Krajowej, Bolesława Chrobrego, Bolesława Prusa, Cisowa, Cypriana Kamila Norwida, Grażyny, Jana Kasprzaka, Jodłowa, Juliana Tuwima, Kasztanowa, Kombatantów, Kręta, Mikołaja Reja, Modrzewiowa, Nowa, Piękna, Podmiejska, Południowa, Poprzeczna, Porzeczkowa, Porucznika Daniela Różyńskiego, Reymonta, Sosnowa, Szarych Szeregów, Tulipanowa, Wierzbowa, Wysoka, Żwirowa	SZKOŁA PODSTAWOWA Nr 4 87-300 Brodnica ul. Nowa 34 tel. 56 4986125
15	Ulice: Agrestowa, Długa, Jagodowa, Malinowa, Miła, Piaski, Podgórna, Poziomkowa, Promykowa, Rondo Warszawskie, Rzeźnicka, Słoneczna, Spokojna, Stepowa, Strumykowa, Sybiraków, Truskawkowa, Ustronie, Warszawska, Wąska, Wiśniowa, Zacisze, Źródłana	SZKOŁA PODSTAWOWA Nr 4 87-300 Brodnica ul. Nowa 34 tel. 56 4986125
16	Zespół Opieki Zdrowotnej w Brodnicy (obwód odrębny)	BUDYNEK SZPITALA 87-300 Brodnica ul. Wiejska 9 tel. 56 6889245

Głosowanie odbędzie się w dniu 10 maja 2015r. w godzinach od 7⁰⁰ do 21⁰⁰.

Wyborcy mogą głosować korespondencyjnie. Dla celów głosowania korespondencyjnego właściwe są obwodowe komisje wyborcze, które mają siedziby w lokalach dostosowanych do potrzeb wyborców niepełnosprawnych.

Wyborcy niepełnosprawni o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.) oraz wyborcy, którzy najpóźniej w dniu głosowania kończą 75 lat mogą udzielić pełnomocnictwa do głosowania w ich imieniu.

Burmistrz
(-) Jarosław Radacz

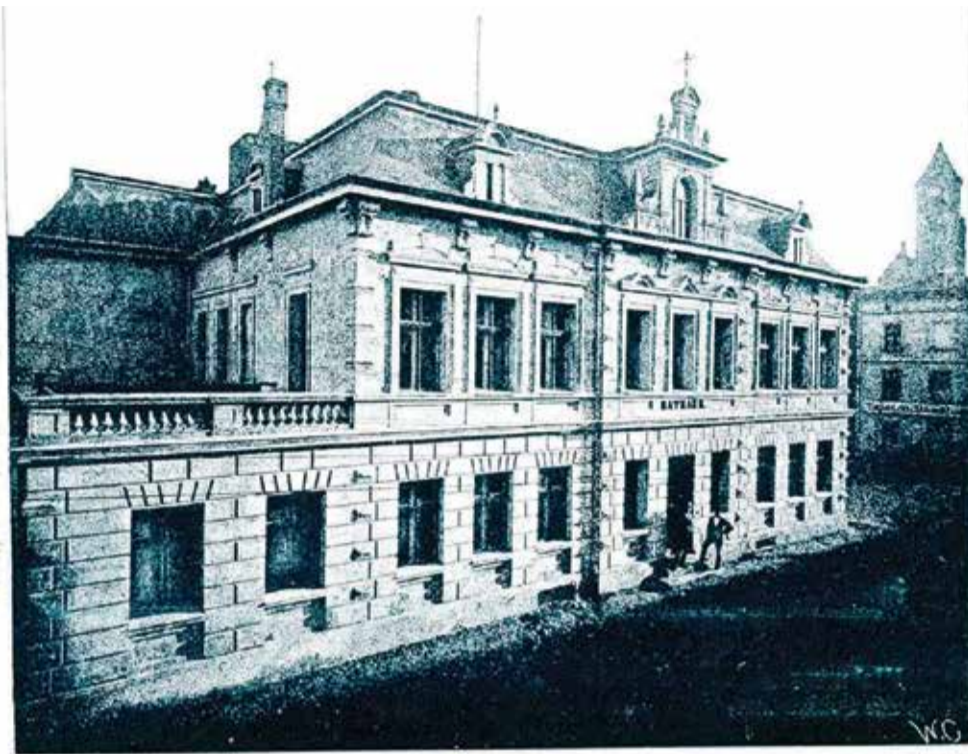
ARCHIWUM TAJEMNIC

GRUSS aus STRASBURG. Kto podpisał ten obraz?

Przyzwyczailiśmy się, że to głównie muzea i archiwa państwowe kryją ciekawostki z bliższej lub dalszej przeszłości miasta. Nie zawsze tak jest. Czasem przeglądanie domowych skrytek i zakamarków może doprowadzić do odkrycia ważnego „skarbu”. Przykładem jest ta pocztowa kartka....

Habent sua fata libelli... Stawny fragment zdania autorstwa łacińskiego gramatyka Terentianusa Maurusa przywołujemy w pamięci najczęściej odnosząc go – zgodnie z łacińskim zapisem – do książek: *Książki mają swoje losy...* – mówimy. Parafrazując zdanie Maurusa, możemy zastępować książki dowolnym przedmiotem, który – dzięki nam – ma takie, a nie inne koleje swego losu. Bo przecież całe zdanie Rzymianina brzmi tak: *Pro captu lectoris habent sua fata libelli* (w wolnym tłumaczeniu: *Los książek zależy od pojętności czytelnika*). Historia każdego przedmiotu uzależniona jest od nas. Gdyby nie mój pobyt w Brodnicy, pocztówka – otrzymana kilka lat temu w prezencie, posiadająca wraz ze mną swoją własną historię, a powstała niegdyś w brodnickiej drukarni Wilhelma Lubrechta, prawdopodobnie nigdy nie ujrzałaby światła dziennego.

Co wiemy o pocztówce? Jak już powiedziano – powstała w drukarni Lubrechta, który od 1885 roku prowadził w Brodnicy (wówczas Strasburgu in Westpreussen) swój fotograficzny i drukarski zakład. Przedstawia ratusz (Rathaus) mieszczący się niegdyś przy obecnej ul. Hallera (róg Hallera i Jatki). Niestety, nie posiadamy najważniejszej, oprócz autorstwa, informacji – daty wydania „korespondentki”. Pocztówka jest czysta, nie została nigdzie wysłana, stąd brak na niej stempla pocztowego z datą i znaczką. Nie posiada także ewentualnego nadruku z datą wykonania widokówki przez Lubrechta.

Pocztówka z ratuszem

Słowem – co do datowania, nie posiadamy wiele. To, co mamy, to możliwość porównania naszej pocztówki z innymi, powstałymi w drukarni Lubrechta.

Bardzo pomocne w tym względzie jest albumowe wydanie książki *Pozdrowienia z Brodnicy, jakiej nie znacie. Brodnica na starych kartach pocztowych (1897-1948)* autorstwa Mariana Marciniaka. Tam też – wśród kilkunastu pocztówek wydanych przez Lubrechta, znajdują się cztery szczególnie pomocne w dociekaniu historii naszej widokówki (poz. 75 – Most żelazny na ul. Mostowej, 118 – Brama Chełmińska, widok od ul. Przedzamcze, 119 – Brama Chełmińska, fragment ul. Kamionka i 204 – budynek Królewskiego Gimnazjum Klasycznego). Trzy z nich (poz. 75, 119 i 204) znalazły swych adresatów w 1899 roku, czwarta (poz.

118) rok wcześniej – w 1898. Wizualnie widokówki z 1899 roku są najbliższe naszej pocztówce. Z nich zaś wyłuskać możemy dwie (poz. 75 i 119), które wydają się być serią wydawaną w 1899 r., którą obecnie wzbogaciłaby nasza pocztówka z ratuszem. Zarówno format nadruku grafiki (gdyż to z nią, a nie z fotografią mamy najprawdopodobniej do czynienia), w trzech przypadkach niemal identyczny, jak i rodzaj czcionek na przedniej stronie wykazują silne podobieństwo.

Na wszystkich trzech przedstawieniach Strasburga – naszym Ratuszu, Moście żelaznym i Bramie Chełmińskiej, w prawym dolnym rogu widnieją inicjały W.C. – być może należące do grafika, wykonującego w zakładzie Lubrechta rękodzielnicze miniatury Brodni-

cy. Wspomniane inicjały rzadko występują na pocztówkach zebranych w albumie Marciniaka. Mają je tylko te najstarsze, pochodzące z końcówki XIX w. czyli trzy. Nie wiemy, jaki artysta kryje się pod inicjałami W.C. Sama historia rodziny Lubrechtów wydaje się być fascynująca. Kto wie, być może sam Lubrecht podpisywał się na swych miniaturach brodnickich właśnie jako tajemniczy W.C.

Pocztówka z ratuszem pochodzi najprawdopodobniej ze schyłku wieku, czyli mniej więcej z roku 1899, najdalej z samego początku wieku XX. Trzeba oczywiście postawić także pytanie, czy architektura ówczesnego Strasburga przedstawionego na pocztówce może być pomocna w datowaniu ratusza? Chyba nie za wiele. Wiemy, że w XVII w. budynek starego ratusza wraz z wieżyczką, jak pisze

Jerzy Dygdała, „obudowano niewielkimi domami o przeznaczeniu mieszkalnym i handlowym”. Taki też stan starego ratusza widzimy na drugim planie na widokówce. Pierwszy plan stanowi budynek nowego ratusza, oddany do użytku władzom miasta w 1889 r.: „W latach sześćdziesiątych władze miejskie i powiatowe zastanawiały się, co zrobić z resztkami ratusza. Rajcy miejscy proponowali zostawić je jako pomnik. W 1889 r. władze miasta przeniosły się do nowych pomieszczeń przy ulicy Jatki”, notuje Szczepan Wierzchośławski.

Być może było więc tak, że dla uczczenia i upamiętnienia nowego wydarzenia w Strasburgu – przeprowadzki władz miasta do nowego budynku – Lubrecht, „wypuścił” pocztówkę właśnie z ratuszem, przedstawiając go z nietypowej strony – od ul. Hallera, tak, że widoczny jest napis na budynku urzędowym: *Rathaus* wraz z dwiema osobami stojącymi w jego wejściu. Czy to urzędnicy, czy petenci? Tego nie dowiemy się już nigdy.

W zbiorze Marciniaka znajdują się pocztówki z ratuszem od strony Hallera, drukowane zarówno przez Lubrechta (1901 r.), jak i innych brodnickich drukarzy, np. Wojciechowskiego. Najczęstsze ujęcia ratusza pochodzą jednak ze strony Jatki. Jakkolwiek, widoku dokładnie z takiej perspektywy, jak na naszej pocztówce, nie ma.

„Szczęść Boże Sztuce” głosił napis w drukarni Wojciechowskiego. Szczęść więc Boże Dawnym Drukarzom, co wciąż w swojej Sztuce obecni. Gruss aus Strasburg!

Ewa Szymbielowicz

Wykorzystana literatura: M. Marciniak, Pozdrowienia z Brodnicy jakiej już nie ma. Brodnica na starych kartach pocztowych (1897-1948), Brodnica 2009; Brodnica. Siedem wieków miasta, red. J. Dygdała, Brodnica 1998.

Starsi panowie dwaj... na fotograficznych łowach (3)

W muzealnej Galerii „Brama” przy ul. Mały Rynek 4 można było oglądać wystawę fotograficzną Andrzeja Iwanowskiego i Leszka Szóstaka poświęconą przyrodzie. Zaprezentowano na niej zdjęcia ptaków, motyli i roślin. Wybrane prace, za zgodą i przy współpracy autorów, prezentujemy Czytelnikom na łamach „Ziemi Michałowskiej”.

Zajac. Był mokry i zziębnięty. Stał na skraju oziminy, powyżej stawów w Osieku. - *Siedziałem na odkrytym terenie czekając na świt i lepsze światło, szarak był cierpliwy* – wspomina autor Andrzej Iwanowski.

Zdjęcie powstało 15 maja 2013 roku o godzinie 5.35 rano, z wykorzystaniem długiego obiektywu 550 mm f 5.7.

Czapla. Zdjęcie zostało zrobione 16 kwietnia 2014 roku na stawach rybnych w Osieku przy wyjątkowo dobrej pogodzie. Wykonano je ze specjalnie zbudowanej czatowni (zakamuflowanego namiotu) z użyciem długiego obiektywu 550 mm, z przysłoną 5.7.

Żurawie i pasażerski jet. Zdjęcie zrobione 10 lutego 2011 roku o godz. 16.37 z łąk w okolicach Głębocka. - *Musiła być wczesna wiosna skoro żurawie leciały już w lutym!* – dodaje Andrzej Iwanowski. Obiektyw 420mm f5.7.

**Zdjęcia: Andrzej Iwanowski
Opracowanie: Paweł Stanny**